

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНА РАЙОНОЛОГІЯ ТА ОСНОВИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Компонента освітньої програми – вибіркова (5 кредитів)

Освітньо-професійна програма	Географія
Спеціальність	106 Географія
Галузь знань	10 Природничі науки
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Джаман Василь Олексійович, доктор географічних наук, професор, професор кафедри географії України та регіоналістики http://www.geoukr.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[1594][caf_pers_id]=2051&commands[1594]=item
Контактний тел.	+380 95 87 58 881
E-mail:	v.dzhaman@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3901
Консультації	вівторок, 10.00 – 11.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Суспільно-географічна районологія та основи регіональної політики» належить до переліку вибірових навчальних дисциплін за освітнім рівнем «магістр», що пропонується в рамках циклу загальної підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти на першому році навчання. Вона забезпечує формування у студентів професійно-орієнтованої компетентності системного суспільно-географічного і регіонального дослідження проблем районування території та основ регіональної політики і спрямована на засвоєння теоретичних і практичних знань про особливості збалансованого розвитку і територіальної організації продуктивних сил і суспільства загалом, раціонального використання природних ресурсів і охорони оточуючого середовища, взаємодії природи і суспільства в системі «Природа – Людина – Господарство», вдосконалення вмінь та навичок регіональних досліджень набутих під час вивчення дотичних дисциплін за освітнім рівнем «бакалавр».

Метою дисципліни є формування у майбутніх фахівців знань і навичок, необхідних для комплексного дослідження господарства регіонів, соціально-економічного районування територій різних масштабів, теоретичних основ управління розвитком регіону, прийняття відповідних управлінських рішень.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. Теоретико-методологічні основи суспільно-географічної районології та регіонального розвитку.	
Тема 1	Вступ. Предмет, метод і завдання дисципліни «Суспільно-географічна районологія та основи регіональної політики».
Тема 2	Суспільно- географічне районування та територіальна організація господарства.
Тема 3	Види і схеми суспільно-географічного районування території України.
Тема 4	Загальні положення регіональної політики: суть, особливості і основні завдання.
МОДУЛЬ 2. Конструктивні суспільно-географічні проблеми регіонального розвитку.	
Тема 5	Проблеми оцінки сучасної регіональної політики в Україні.
Тема 6	Проблема суспільно-географічної оцінки території як матеріальної бази регіонального розвитку.
Тема 7	Концепція раціонального розміщення продуктивних сил України.
Тема 8	Проблема стратегічного планування сталого і збалансованого регіонального розвитку.

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Методи навчання:
• словесні методи (лекція, співбесіда, консультація, дискусія, тощо), • практичні заняття, • наочні методи (презентації, ілюстрації, відеоматеріали, тощо), • робота з книгою: навчально- методичною, науковою, • електронне та інтерактивне онлайн-навчання (мультимедійні, дистанційні), • самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Методи контролю.

Контроль знань студентів ґрунтується на здійсненні поточного і підсумкового контролю при застосуванні таких способів діагностики, як

практичні і самостійні роботи, тестування, індивідуальні завдання, письмове і усне опитування. *Поточний контроль* здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Модульний контроль проводиться у вигляді письмового фронтального опитування.

Форма *підсумкового контролю* - іспит, що полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу на підставі відповідей на підсумковому модулі, результатів виконання ним певних видів робіт.

Методами контролю є: усний, письмовий (розгорнута відповідь), тестовий, графічний при застосуванні індивідуальної та фронтальної перевірки знань, умінь і навичок студентів.

1. Контроль засвоєння *лекційного і самостійно опрацьованого* теоретичного матеріалу здійснюється на основі модульного (письмового) фронтального опитування, в тому числі – тестування.

2. Контроль засвоєння знань та набуття умінь і навичок при виконанні *практичних робіт* здійснюється шляхом їх поточної перевірки.

3. Контроль виконання *індивідуальних завдань* здійснюється за бажанням студентів, як додаткових (необов'язкових для виконання всіма студентами) науково-дослідницьких завдань шляхом оцінювання виконаних рефератів та усного індивідуального захисту результатів дослідження.

Розподіл балів, які отримують студенти.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни (до 100 балів) є сумою оцінок компетентностей (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності, за виконанні ІНДЗ та контрольний модуль (іспит). Максимальна кількість балів, яку може отримати студент до іспиту, у сумі становить 60 балів. Інші 40 балів відводиться на підсумковий модуль (іспит). Питання *самостійної роботи* включені до завдань модульного контролю і оцінюються при модульному контролі. Додатково студент може отримати до 10 балів за виконання ІНДЗ. Підсумкова оцінка виставляється за сумою всіх отриманих балів згідно шкали оцінювання. При цьому в екзаменаційній відомості зазначається сумарна кількість набраних балів, оцінка за шкалою ECTS і оцінка за національною шкалою.

Шкала оцінювання.

Поточне опитування, тестування та самостійна робота	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1	
Т 1	8
Т 2	8
Т 3	8
Т 4	6
Сума	30
Змістовий модуль 2	
Т 5	8
Т 6	7

Т 7	8
Т 8	7
Сума	30
Іспит	40
Всього	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	незадовільно (з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання)

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivets-koho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahi-at-2023plusdodatky-31102023.pdf>

ЛІТЕРАТУРА:

Основна література:

1. Топчієв О. Г., Мальчикова Д. С., Яворська В. В. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики. Навчальний посібник. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 372 с.

2. Мезенцева Н. І., Мезенцев К. В. Суспільно-географічне районування України. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2000. – 228 с.
3. Пістун М. Д. Суспільно-географічне районування України. Текст лекцій. – К.: ВЦ «Київський університет», 2000. – 41 с.
4. Пістун М. Д., Мезенцев К. В., Тьорло В. О. Регіональна політика в Україні: суспільно-географічний аспект. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2004. – 130 с.
5. Пістун М. Д., Мельничук А. Л. Сучасні проблеми регіонального розвитку України: Навчальний посібник. . – К.: ВПЦ «Київський університет», 2013. – 290 с.

Додаткова література:

1. Джаман В. О. Регіональні системи розселення: демогеографічні аспекти. – Чернівці: Рута, 2003. – 392 с.
2. Джаман В. О. Методологічні засади дослідження відповідності систем розселення територіальній структурі суспільно-географічних комплексів // Економічна та соціальна географія: Наук. зб. – К., 2004. – Вип. 55. – С. 87-92.
3. Джаман В., Гігейчук С. Суспільно-географічне районування території України: історія та перспективи // Історія української географії та картографії. – Тернопіль, 2007. – С. 134-138.
4. Джаман В. О., Джаман Я. В. Суспільно-географічне районування як методичний підхід управління регіональним розвитком території України // Регіон – 2022: стратегія оптимального розвитку. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 24 листопада 2022 р.). – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. – С. 27 – 29.
5. Іщук С. І., Гладкий О. В. Регіональна економіка. – К.: Знання, 2013. – 447 с.
6. Клиновий Д. В., Пепа Т. В. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006.
7. Коваль Я. В., Антоненко І. Я. Регіональна економіка: Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2005.
8. Dzhaman V., Koliadynskyi P. Big Towns: Territorial-Functional Organization and Strategy of Development (the Case of Chernivtsi). – Saarbrücken: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2015. – 226 p.
9. Czaplinski P., Dzhaman V. Problems of the Ukrainian labor market // Journal of Geography, Politics and Society. – 2019. – Vol. 9, #4. – P. 24-34.